

Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije

Sprejeta na Generalni skupščini Združenih narodov 21. decembra 1965, objavljena v Uradnem listu SFRJ – Mednarodne pogodbe št. 6/67, Akt o notifikaciji nasledstva glede konvencij Organizacije združenih narodov in konvencij, sprejetih v mednarodni agenciji za atomsko energijo objavljen v Uradnem listu RS – Mednarodne pogodbe št. 9/92

Države pogodbenice te Konvencije

so se glede na to, da Ustanovna listina Združenih narodov temelji na načelih dostojanstva in enakosti, prirojenih vsem človeškim bitjem, in da so se vse države članice Združenih narodov obvezale, da bodo skupno in vsaka zase, v sodelovanju z Združenimi narodi, delovale, da se doseže eden izmed ciljev Združenih narodov, namreč krepiti in spodbujati splošno in dejansko spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin za vse ljudi, ne glede na raso, spol, jezik ali vero;

glede na to, da Splošna deklaracija človekovih pravic razglša, da se vsi ljudje rodijo svobodni in imajo enako dostojanstvo in pravice, ter da je vsak človek upravičen do vseh v Deklaraciji določenih pravic in svoboščin, in to brez sleherne razlike, zlasti še razlike v rasi, barvi kože ali narodnem poreklu;

glede na to, da so vsi ljudje enaki pred zakonom in upravičeni do enake zakonske zaščite pred kakršnokoli diskriminacijo in pred hujskanjem k diskriminaciji;

glede na to, da so Združeni narodi obsodili in še obsojajo kolonializem in vse z njim povezane prakse segregacije in diskriminacije v kakršnikoli obliki, ter da je Deklaracija o priznanju neodvisnosti kolonialnim deželam in ljudstvom z dne 14. decembra 1960 (resolucija Generalne skupščine Združenih narodov št. 1514 (XV)) potrdila in slovesno razglasila, da je potrebno, da se taki ukrepi in ravnanje čim prej in brezpogojno končajo;

glede na to, da Deklaracija Združenih narodov o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije z dne 20. novembra 1963 (resolucija Generalne skupščine št. 1904 (XVIII)) slovesno razglša za potrebno, da se čim prej odpravi rasna diskriminacija po vsem svetu in v vseh njenih oblikah in pojavih, ter da se ustvari pravo razumevanje in spoštovanje dostojanstva človekove osebnosti;

v prepričanju, da je sleherni doktrina o večvrednosti, temelječi na razlikah v rasi, znanstveno zgrešena, moralno nesprejemljiva, družbeno krivična in nevarna, ter da za rasno diskriminacijo ni nikjer nobenega opravičila - ne v teoriji ne v praksi;

ponovno poudarjajo, da je diskriminacija na podlagi rase, barve kože ali etničnega porekla ovira prijateljskim in miroljubnim odnosom med državami ter da lahko ruši mir in varnost med narodi, kot tudi sožitje ljudi, ki živijo drug ob drugem znotraj iste države;

v prepričanju, da je obstoj rasnih pregrad nezdržljiv z ideali katerekoli človeške skupnosti;

vznemirjene zaradi pojavov rasne diskriminacije, ki so še očitni v nekaterih predelih sveta, in zaradi politike nekaterih vlad, ki temelji na rasni večvrednosti ali rasnem sovraštvu, kakor to velja za politiko apartheida, segregacije ali prisilnega ločenega bivanja;

odločene sprejeti vse potrebne ukrepe za čimprejšnjo odpravo rasne diskriminacije v vseh njenih oblikah in pojavih in onemogočiti ter izpodbijati rasistične teorije in prakso, da bi okrepili vzajemno razumevanje med rasami in zgradili mednarodno skupnost, ki bo prosta vseh oblik rasne segregacije in rasne diskriminacije;

upoštevaje Konvencijo proti diskriminaciji pri zaposlovanju in opravljanju poklica, ki jo je sprejela Mednarodna organizacija dela leta 1958, ter Konvencijo proti diskriminaciji v izobraževanju, ki jo je sprejela Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo leta 1960, in

v želji uresničiti načela, vsebovana v Deklaraciji Združenih narodov o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije in v ta namen čim prej zagotoviti sprejetje praktičnih ukrepov,

dogovorile o naslednjem;

I. DEL

1. člen

1. V tej Konvenciji pomeni izraz "rasna diskriminacija" kakršnokoli razlikovanje, izključevanje, omejevanje ali dajanje prednosti na temelju rase, barve kože, porekla, narodnega ali etničnega izvora, ki ima namen ali dejanski učinek onemogočiti komurkoli ali ga prikrajšati za enakopravno priznavanje, uživanje ali uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem in vsakem drugem področju javnega življenja.

2. Ta Konvencija se ne nanaša na razlike, izjeme, omejitve ali prednosti, ki jih kaka država pogodbenica te Konvencije dela, ko gre za državljane in nedržavljanke.

3. Nobeno določilo v tej Konvenciji se ne sme razlagati tako, kot da bi kakorkoli nasprotovalo tistim zakonskim predpisom držav pogodbenic, ki se tičejo državljske pripadnosti, državljanstva ali naturalizacije, vendar pod pogojem, da ti predpisi niso diskriminacijski proti državljanom kake določene države.

4. Posebni ukrepi, ki jim je edini namen, da zagotovijo primeren napredek določenim rasnim in etničnim skupinam ali posameznikom, ki so potrebni takega varstva zato, da bi se takim skupinam ali posameznikom omogočilo enako uživanje in uveljavljanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, se ne smatrajo za rasno diskriminacijo, a to le tedaj, če takšni ukrepi v svojih posledicah ne vodijo do trajnega ohranjanja posebnih pravic za različne rasne skupine in da se ne ohranijo v veljavi še po času, ko je namen teh ukrepov dosežen.

2. člen

1. Države pogodbenice obsojajo rasno diskriminacijo in se obvežejo, da bodo z vsemi ustreznimi sredstvi in brez odlašanja izvajale politiko, usmerjeno k odpravi rasne diskriminacije v vseh njenih oblikah in za boljše razumevanje med vsemi rasami. Zato:

a) se vsaka država pogodbenica Konvencije obveže, da ne bo z nobenim pravnim aktom ali z dejansko prakso storila kakega dejanja rasne diskriminacije proti posameznim osebam, skupinam oseb ali njihovim ustanovam in da bo skrbela za to, da bodo vsi javni organi in javne ustanove, državnega ali krajevnega značaja, ravnali tako, kakor ustreza tej obveznosti;

b) vsaka država pogodbenica Konvencije se obveže, da ne bo omogočala, branila ali podpirala rasne diskriminacije, ki bi jo izvajale katerekoli osebe ali katerakoli organizacija;

c) mora vsaka država pogodbenica Konvencije učinkovito ukrepati za pregled doslej izvajane vladne politike na državni in krajevni ravni in spremeniti, odpraviti ali preklicati vse tiste zakone in uredbe, ki s svojim učinkom ustvarjajo ali ohranjajo rasno diskriminacijo, kjerkoli še obstaja;

d) mora vsaka država pogodbenica Konvencije prepovedati in z vsemi primernimi sredstvi, tudi z zakonodajnimi predpisi, če in kakor jih okoliščine zahtevajo, zatreti rasno diskriminacijo, ki jo izvajajo katerekoli osebe ali organizacije;

e) vsaka država pogodbenica Konvencije se obveže, da bo, kjer je to primerno, podpirala za rasno integracijo delujoče več rasam skupne organizacije in gibanja in druga sredstva za odpravo pregrad med rasami ter da bo nastopala proti vsemu, kar grozi povečati prepad med rasami.

2. Države pogodbenice te Konvencije morajo, če je to zaradi okoliščin potrebno, na socialnem, gospodarskem in kulturnem področju ter na drugih področjih s posebnimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti primeren razvoj in varstvo določenih rasnih skupin in pripadnikov teh skupin z

namenom, da se jim v celoti in enakopravno zagotovi uživanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Ti ukrepi v nobenem primeru ne smejo imeti za posledico, da bi neenake ali posebne pravice za različne rasne skupine trajale še potem, ko so bili doseženi nameni, za katere so bili ukrepi sprejeti.

3. člen

Države pogodbenice te Konvencije prav posebej obsojajo rasno segregacijo in apartheid in se obvežejo, da bodo preprečile, prepovedale in izkoreninile vsako tako ravnanje na ozemljih pod svojo jurisdikcijo.

4. člen

Države pogodbenice te Konvencije obsojajo sleherno propagando in vse organizacije, ki temeljijo na idejah ali teorijah večvrednosti kake rase ali skupine oseb določene barve kože ali etničnega porekla, ali ki skušajo upravičevati ali večati rasno sovraštvo in rasno diskriminacijo v katerikoli obliki, ter se obvežejo uveljaviti takojšnje in učinkovite ukrepe z namenom, da z njimi izkoreninijo ščuvanje k diskriminaciji ali dejanja diskriminacije, in morajo v ta namen ob upoštevanju načel, vsebovanih v Splošni deklaraciji človekovih pravic ter pravic, posebej naštetih v 5. členu te Konvencije, med drugim:

- a) razglasiti za kaznivo dejanje sleherno širjenje idej, temelječih na rasni večvrednosti ali rasnem sovraštvu, ščuvanje k rasni diskriminaciji, kakor tudi vsa dejanja nasilja ali spodbujanja k takim dejanjem proti katerikoli rasi ali skupini ljudi druge barve kože ali drugega etničnega porekla, prav tako pa tudi dajanje sleherne pomoči za rasistične dejavnosti, med drugim dajanje finančne podpore zanje;
- b) razglasiti za protizakonite in prepovedati vse organizacije ter organizirano in sleherno drugo propagandno dejavnost, če te pospešujejo in spodbujajo rasno diskriminacijo, udeležbo v takih organizacijah ali dejavnostih pa razglasiti za kaznivo dejanje;
- c) ne dovoliti javnim organom ali javnim ustanovam, tako državnim kot krajevnim, da bi pospeševali ali spodbujali rasno diskriminacijo.

5. člen

Za izpolnitev osnovnih obveznosti, predpisanih v 2. členu te Konvencije, se države pogodbenice obvežejo prepovedati in odpraviti rasno diskriminacijo v vseh njenih oblikah in zagotoviti vsakomur ne glede na raso, barvo kože, narodno ali etnično poreklo, pravico do enakosti pred zakoni, zlasti, ko gre za uživanje naslednjih pravic:

- a) pravice do enakega postopka pred sodišči in drugimi pravosodnimi organi;
- b) pravice do osebne varnosti in državne zaščite pred nasiljem ali telesnimi poškodbami, ne glede na to, ali jih zadajo državni organi ali kaka skupina, ustanova ali posameznik;
- c) političnih pravic, zlasti pravice udeležiti se volitev - se pravi voliti in biti voljen - in to na podlagi splošne in enake volilne pravice, sodelovati v vladnih organih ter pri urejanju javnih zadev na katerikoli ravni, in imeti enake možnosti za namestitev v javnih službah;
- d) drugih državljskih pravic, zlasti še:
 - i) pravice do svobodnega gibanja in nastanitve znotraj države;
 - ii) pravice zapustiti katerokoli državo, všteti svojo lastno in vrniti se v svojo državo;
 - iii) pravice do državljanstva;
 - iv) pravice skleniti zakonsko zvezo in si svobodno izbrati zakonskega tovariša;

- v) pravice imeti lastnino sam zase ali skupaj z drugimi;
- vi) pravice do dedovanja;
- vi i) pravice do svobode misli, vesti in veroizpovedi;
- viii) pravice do svobode mišljenja in izražanja;
- ix) pravice do svobode mirnega zbiranja in združevanja;
- e) gospodarskih, socialnih in kulturnih pravic, zlasti še:
 - i) pravice do dela, do proste izbire zaposlitve, do pravičnih in ugodnih delovnih razmer, do varstva pred brezposelnostjo, do enakega plačila za enako delo, do pravičnega in zadovoljivega nagrajevanja;
 - ii) pravice sodelovati pri ustanavljanju sindikata in pridružiti se sindikatu;
 - iii) pravice do stanovanja;
 - iv) pravice do ugodnosti, ki jih dajejo zdravstveno varstvo, zdravstvene ustanove, socialno zavarovanje in socialno skrbstvo;
 - v) pravice do izobraževanja in strokovnega usposabljanja;
 - vi) pravice do enakopravne udeležbe v kulturnem življenju;
- f) pravice do dostopa do vseh krajev in storitev, ki so namenjene za javno uporabo nasploh, kot so transport, hoteli, restavracije, kavarne, gledališča in parki.

6. člen

Države pogodbenice te Konvencije morajo na svojem območju po pristojnih državnih sodiščih in drugih državnih ustanovah vsakomur zagotoviti učinkovito zaščito in pravno varstvo pred vsemi dejanji rasne diskriminacije, ki so v nasprotju z določbami te Konvencije in ki kršijo njegove človekove pravice in temeljne svoboščine, kakor tudi pravico, da pri teh sodiščih zahteva pravično in primerno odškodnino ali zadoščenje za škodo, ki jo je utrpel zaradi take diskriminacije.

7. člen

Države pogodbenice te Konvencije se obvežejo takoj in učinkovito ukrepati posebej še kar zadeva pouk, izobraževanje, kulturo in informacije, z namenom odpravljati predsodke, ki vodijo k rasni diskriminaciji in pospeševati vzajemno razumevanje, strpnost in prijateljstvo med narodi in rasnimi ali etničnimi skupinami, kakor tudi pridobivati prebivalstvo za cilje in načela Ustanovne listine Združenih narodov, Splošne deklaracije človekovih pravic, Deklaracije Združenih narodov o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije in za načela te Konvencije.

II. DEL

8. člen

1. Ustanovi se Odbor za odpravo rasne diskriminacije (tu dalje kratko imenovan Odbor), ki ga sestavlja osemnajst strokovnjakov, v moralnem oziru zelo uglednih in znanih po nepristranskosti, ki jih izberejo države pogodbenice izmed svojih državljanov in ki naj opravljajo svojo funkcijo v osebnem svojstvu, pri čemer naj se pri izbiri upošteva pravična porazdelitev odborniških mest po geografskih območjih in glede na to, da bodo zastopane različne obstoječe oblike civilizacije kakor tudi glavni pravni sistemi.

2. Člani Odbora se izvolijo s tajnim glasovanjem s seznama oseb, ki so jih imenovalе države pogodbenice te Konvencije. Vsaka država sme izmed svojih državljanov imenovati eno osebo.

3. Prva izvolitev se opravi šest mesecev po dnevu, ko začne ta Konvencija veljati. Generalni sekretar Združenih narodov mora najmanj tri mesece pred dnevom vsakih volitev v Odbor s pismom pozvati države pogodbenice te Konvencije, da v dveh mesecih predložijo svoje kandidate. Generalni sekretar mora nato pripraviti seznam tako predlaganih oseb po abecednem redu in označiti države, ki so jih predlagale, ter seznam predložiti državam pogodbenicam te Konvencije.

4. Volitev članov Odbora se opravi na sestanku držav pogodbenic, ki ga skliče generalni sekretar na sedežu Združenih narodov. Na tem sestanku, kjer je za sklepčnost potrebna navzočnost dveh tretjin držav pogodbenic Konvencije, veljajo za izvoljene tisti kandidati, ki dosežejo največje število glasov in hkrati absolutno večino glasov predstavnikov tistih držav, ki so navzoče in so volile.

5. a.) Člani odbora se volijo za dobo štirih let. Vendar pa mandati devetih od članov, izvoljenih na prvih volitvah, po preteku dveh let ugasnejo; imena teh devetih članov Odbora določi predsednik Odbora z žrebanjem takoj po prvi izvolitvi Odbora.

b.) Na morebitno izpraznjeno mesto člana Odbora imenuje tista država pogodbenica Konvencije, katere strokovnjak je prenehal biti član Odbora, drugega strokovnjaka izmed svojih državljanov, pri čemer mora imenovanje Odbora odobriti.

6. Države pogodbenice Konvencije krijejo stroške članov Odbora, ki jih imajo v času opravljanja svoje funkcije v Odboru.

9. člen

1. Države pogodbenice te Konvencije se obvežejo poslati generalnemu sekretarju Združenih narodov za preučitev v Odboru vse svoje zakonodajne, sodne, upravne ali druge ukrepe, ki so jih sprejele in ki uresničujejo določila te Konvencije, in sicer:

a.) v enem letu po dnevu, ko je Konvencija začela veljati za državo, in

b.) kasneje vsaki dve leti in kadarkoli Odbor to zahteva.

Odbor sme od držav pogodbenic te Konvencije zahtevati še dodatna pojasnila

2. Odbor mora, po generalnem sekretarju, vsako leto poročati o svojem delu Generalni skupščini Združenih narodov in ji sme dajati predloge in splošna priporočila na temelju preučenih poročil in podatkov, ki jih je prejel od držav pogodbenic te Konvencije. Odbor mora o teh predlogih in splošnih priporočilih poročati Generalni skupščini Združenih narodov in hkrati tudi o pripombah, ki so jih morda k temu dale države pogodbenice te Konvencije.

10. člen

1. Odbor sprejme svoja pravila postopka.

2. Odbor izvoli svoje funkcionarje za dobo dve leti.

3. Za tajništvo pri Odboru mora poskrbeti generalni sekretar Združenih narodov.

4. Seje Odbora so praviloma na sedežu Združenih narodov.

11. člen

1. Če katera država pogodbenica te Konvencije smatra, da katera druga država pogodbenica ne uresničuje določil te Konvencije, sme to sporočiti Odboru. Odbor mora nato sporočilo poslati prizadeti državi pogodbenici. V roku treh mesecev mora ta država Odboru predložiti pismeno pojasnilo ali trditve o razjasnitvi zadeve z opisom ukrepov, ki jih je ta država morda že izdala.

2. Če se zadeva bodisi z dvostranskimi pogajanjmi ali po kakem drugem možnem postopku ne uredi v zadovoljstvo obeh pogodbenic v šestih mesecih, potem ko obveščena država prejme prvo sporočilo, ki je sprožilo postopek Odbora, ima vsaka od obeh držav pravico zadevo vnovič predložiti v obravnavo Odboru, in sicer tako, da z notifikacijo obvesti Odbor in drugo prizadeto

državo.

3. Odbor obravnava zadevo, ki mu je bila predložena v skladu z 2. odstavkom tega člena, v skladu s splošno priznanimi pravili mednarodnega prava, potem, ko ugotovi, da so bila uporabljena in izčrpana vsa dosegljiva domača pravna sredstva. To pravilo pa ne velja v primerih, kjer se uporaba pravnih sredstev neupravičeno zavlačuje.

4. Odbor sme v vsaki zadevi, ki se mu predloži v obravnavo, pozvati v sporu prizadete države pogodbenice, da mu pošljejo kakršnekoli nadaljnje informacije.

5. Kadar Odbor razpravlja o zadevah, ki jih je prejel v skladu s tem členom, smejo zainteresirane države pogodbenice poslati svojega predstavnika, da se udeleži razprave v Odboru, dokler je zadeva v obravnavi, vendar brez pravice do glasovanja.

12. člen

1.

a. Ko Odbor prejme in natančno preveri vse podatke, ki jih ima za potrebne, mora predsednik Odbora imenovati pravno komisijo ad hoc (ki se tu dalje kratko imenuje Komisija) petih oseb, ki so, ali niso tudi člani Odbora, Predsednik imenuje člane Komisije s soglasjem strank v sporu, dobre usluge Komisije pa so na voljo strankam v sporu in imajo namen doseči prijateljsko rešitev spora na podlagi spoštovanja določil te Konvencije.

b. Če se v sporu udeležene države pogodbenice te Konvencije v treh mesecih ne zedinijo o sestavi Komisije glede vseh ali nekaterih članov, tedaj člane Komisije, o katerih ni soglasja v sporu udeleženih držav, izvoli Odbor s tajnim glasovanjem in z dvotretjinsko večino izmed svojih članov.

2. Člani Komisije opravljajo to funkcijo v osebnem svojstvu. Člani Komisije tudi ne smejo biti državljani katere od v sporu udeleženih držav pogodbenic Konvencije, niti državljani države, ki ni pogodbenica te Konvencije.

3. Komisija si sama izvoli predsednika in določi pravila postopka.

4. Seje Komisije so praviloma na sedežu Združenih narodov ali na drugem primernem kraju, ki ga določi Komisija.

5. Tajništvo, že postavljeno po 3. odstavku 10. člena te Konvencije, opravlja tajniške posle tudi za Komisijo, kadar se ta ustanovi zaradi spora med državami pogodbenicami te Konvencije.

6. V sporu udeležene države pogodbenice te Konvencije nosijo vse stroške članov Komisije po enakih delih in to po ocenah, ki jih da generalni sekretar Združenih narodov.

7. Generalni sekretar je pooblaščen, da članom Komisije plača stroške še prej, kot jih poravnajo v sporu udeležene države, v skladu s 6. odstavkom tega člena.

8. Vsi podatki, ki jih Odbor zbere in preveri, morajo biti na voljo tudi Komisiji. Komisija sama pa sme pozvati zainteresirane države, da ji dajo še druge podatke.

13. člen

1. Ko Komisija popolnoma preuči zadevo, sestavi in predloži predsedniku Odbora svoje poročilo, ki naj vsebuje ugotovitve Komisije o vseh dejanskih okoliščinah, pomembnih za predmet spora med strankami, in ki naj vsebuje priporočila, ki jih ima Komisija za ustrezna za mirno rešitev spora.

2. Predsednik Odbora mora s poročilom Komisije seznaniti vsako državo pogodbenico v sporu. Te države pa morajo v roku treh mesecev obvestiti predsednika Odbora, ali sprejmejo priporočila, vsebovana v poročilu Komisije ali ne.

3. Po poteku roka, določenega v 2. odstavku tega člena, mora predsednik Odbora sporočiti poročilo Komisije ter izjave v sporu udeleženih držav ostalim državam pogodbenicam te

Konvencije.

14. člen

1. Vsaka država pogodbenica te Konvencije sme vsak čas izjaviti, da Odboru priznava pristojnost, sprejemati in obravnavati tudi sporočila posameznih oseb ali skupin oseb z ozemlja njene pristojnosti, ki trdijo da so žrtve kršitve pravic, naštetih v tej Konvenciji, po krivdi te države. Odbor ne sme sprejeti v obravnavo nobenega sporočila, če se to sporočilo tiče države pogodbenice te Konvencije, ki ni dala takšne izjave.

2. Vsaka država pogodbenica te Konvencije, ki da v 1. odstavku tega člena predvideno izjavo, mora v svojem pravnem sistemu ustanoviti ali določiti organ, ki naj bo pristojen za to, da bo sprejemal in obravnaval peticije posameznih oseb ali skupin oseb, ki trdijo, da so žrtve kršitve katerekoli pravice, našete v tej Konvenciji in da so že izčrpale vsa druga pravna sredstva, ki so jim v domači državi na voljo.

3. Izjavo, ki se da po 1. odstavku tega člena, in naziv organa, ki je bil ustanovljen ali določen v smislu 2. odstavka tega člena, mora ta država deponirati pri generalnem sekretarju Združenih narodov, ki kopije te vloge pošlje vsem drugim državam pogodbenicam te Konvencije. Takšno izjavo je moč vsak čas preklicati z notifikacijo, poslano generalnemu sekretarju, vendar pa tak preklic ne vpliva na ravnanje s sporočili, ki so bila pri Odboru že prej vložena.

4. Organ, ki je bil ustanovljen ali določen po 2. odstavku tega člena, mora voditi register pri njem vloženi peticij; vsako leto se morajo overjene kopije tega registra po pravilni uradni poti predložiti generalnemu sekretarju, pri čemer velja za dogovorjeno, da vsebina ne sme priti v javnost.

5. Če vlagatelj peticije ne doseže zadovoljive rešitve pri organu, ki je bil ustanovljen ali določen po 2. odstavku tega člena, ima pravico, da v roku šestih mesecev zadevo s sporočilom predloži Odboru.

6.

a) Odbor mora vsako sporočilo, ki se mu predloži v obravnavo, zaupno dati na znanje tisti državi pogodbenici te Konvencije, ki po trditvah v sporočilu krši kako določilo te Konvencije, vendar pa Odbor ne sme razkriti identitete te osebe ali skupine oseb, če le-te na to izrecno ne pristanejo. Anonimnih sporočil Odbor ne sme sprejeti v obravnavo.

b) Tako obveščena država mora v treh mesecih predložiti Odboru pismeno pojasnilo ali izjave, ki so potrebne za razjasnitev zadeve in opisujejo ukrepe, ki jih je ta država morda že odredila.

7.

a) Odbor mora presoditi sporočilo ob upoštevanju vseh podatkov, ki sta mu jih dala na voljo prizadeta država in vlagatelj peticije. Odbor ne sme obravnavati nobenega sporočila, dokler ne ugotovi, da je vlagatelj peticije izčrpal vsa pravna sredstva v domači državi. To pravilo pa ne velja v primerih, kjer se uporaba pravnih sredstev neupravičeno zavlačuje.

b) Odbor mora svoje morebitne predloge in priporočila poslati prizadeti državi in vlagatelju peticije.

8. Odbor mora v svoje letno poročilo vnesti kratek povzetek takih sporočil, in kadar je to primerno, tudi povzetek pojasnil in trditev prizadetih držav ter svojih lastnih predlogov in priporočil.

9. Odbor postane pristojen za opravljanje v tem členu določenih funkcij šele tedaj, ko se vsaj deset držav pogodbenic na to zaveže z izjavami v skladu s 1. odstavkom tega člena.

15. člen

1. Dokler ne bodo doseženi cilji Deklaracije o priznanju neodvisnosti kolonialnim deželam in ljudstvom, vsebovane v resoluciji Generalne skupščine št. 1514 (XV) z dne 14. decembra 1960,

določila te Konvencije v ničemer ne omejujejo pravice do peticije, ki jo tem ljudstvom dajejo kaki mednarodnopravni instrumenti ali pa Združeni narodi in njihove specializirane agencije.

2.

a) Odbor, postavljen po 1. odstavku 8. člena te Konvencije, sprejema kopije peticij od - in nanje daje svoja mnenja in priporočila vseh tistih organov Združenih narodov, ki obravnavajo zadeve, ki so neposredno v zvezi z načeli in cilji te Konvencije in jih ti organi rešujejo ob presojanju peticij, ki jih vlagajo prebivalci skrbniških in nesamoupravnih ozemelj in vseh drugih ozemelj, za katere velja resolucija Generalne skupščine št. 1514 (XV) in kjer gre za takšne zadeve pri teh organih, kakršne ureja ta Konvencija.

b) Odbor prejema od pristojnih organov Združenih narodov kopije poročil o zakonodajnih, sodnih, upravnih ali drugih ukrepih, ki so neposredno v zvezi z načeli in cilji te Konvencije in ki jih države upraviteljice izvajajo na ozemljih, omenjenih v točki a) tega odstavka in tem organom daje svoja mnenja in priporočila.

3. Odbor vnese v svoje poročilo za Generalno skupščino kratek povzetek vseh peticij in poročil, ki jih je prejel od organov Združenih narodov, ter mnenja in priporočila, ki jih je Odbor dal na omenjene peticije in priporočila.

4. Odbor zaprosi generalnega sekretarja Združenih narodov za vse informacije glede ozemelj, omenjenih v točki a) 2. odstavka tega člena, ki so relevantne s stališča ciljev te Konvencije in s katerimi generalni sekretar razpolaga.

16. člen

Določila te Konvencije, ki se tičejo urejanja sporov ali pritožb, se morajo uporabljati tako, da ne bodo v škodo drugim postopkom o reševanju sporov ali pritožb v zadevah diskriminacije, ki so predvideni v ustanovnih dokumentih ali v sprejetih konvencijah Združenih narodov in njenih specializiranih agencij, in tudi ne ovirajo držav strank te Konvencije, da lahko uporabljajo druge postopke za reševanje sporov v skladu s splošnimi ali posebnimi mednarodnimi dogovori, ki veljajo med njimi.

III. DEL

17. člen

1. Ta Konvencija je odprta za podpis vsem državam članicam Združenih narodov ali članicam katerekoli od njihovih specializiranih agencij, nadalje vsem državam pogodbenicam Statuta Meddržavnega sodišča ter vsaki drugi državi, ki jo Generalna skupščina Združenih narodov povabi, naj kot pogodbenica pristopi k tej Konvenciji.

2. Za to konvencijo je potrebna ratifikacija. Listine o ratifikaciji se deponirajo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

18. člen

1. Ta Konvencija je odprta za pristop vsem državam omenjenim v 1. odstavku 17. člena te Konvencije.

2. Pristop se opravi z deponiranjem listine o pristopu pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

19. člen

1. Ta Konvencija začne veljati trideseti dan po dnevu, ko bo pri generalnem sekretarju Združenih narodov deponirana sedemindvajseta listina o ratifikaciji ali listina o pristopu.

2. Za vsako državo, ki bo to Konvencijo ratificirala ali k njej pristopila potem, ko bo deponirana sedemindvajseta listina o ratifikaciji ali listina o pristopu, začne Konvencija veljati na trideseti dan po dnevu, ko sama deponira listino o ratifikaciji ali listino o pristopu.

20. člen

1. Generalni sekretar Združenih narodov sprejema obvestila o pridržkih, ki jih posamezne države prijavijo ob ratifikaciji Konvencije ali pristopu k njej, in mora o teh pridržkih obvestiti vse države, ki so že ali ki utegnejo postati pogodbenice te Konvencije. Vsaka država, ki se s pridržkom ne strinja, mora v devetdesetih dneh po dnevu, ko prejme obvestilo o pridržku, sporočiti generalnemu sekretarju, da pridržka ne sprejme.

2. Pridržki, ki niso združljivi s cilji in namenom te Konvencije, niso dopustni, prav tako ne taki pridržki, ki bi, če bi obveljali, onemogočili delo kateregakoli organa, ki ga uvaja ta Konvencija. Za nezdružljivega s to Konvencijo ali za preprečujočega delo teh organov se smatra vsak pridržek, proti kateremu ugovarjata vsaj dve tretjini držav pogodbenic te Konvencije.

3. Pridržke je moč vsak čas umakniti, in to z ustrezno notifikacijo, naslovljeno na generalnega sekretarja. Taka notifikacija učinkuje z dnem vročitve.

21. člen

Vsaka država pogodbenica sme to Konvencijo odpovedati s pismeno notifikacijo, vročeno generalnemu sekretarju Združenih narodov. Odpoved dobi veljavo s potekom enega leta po dnevu, ko je notifikacija vročena generalnemu sekretarju.

22. člen

Vsak spor med dvema ali med več državami pogodbenicami te Konvencije, kjer gre za razlago ali izvajanje Konvencije in kjer se spor ne uredi s pogajanjem ali z uporabo postopkov, ki jih ta Konvencija izrecno predvideva, se na zahtevo katerekoli v sporu udeležene stranke mora predložiti v odločitev Meddržavnemu sodišču, razen, če se stranki v sporu ne zedinita za drugačno rešitev spora.

23. člen

1. Vsaka država pogodbenica sme vsak čas vložiti zahtevo za revizijo Konvencije, in to s pismeno notifikacijo, naslovljeno na generalnega sekretarja Združenih narodov.

2. Generalna skupščina Združenih narodov mora odločiti, ali in kakšni ukrepi naj se podvzamejo glede na tako zahtevo.

24. člen

Generalni sekretar Združenih narodov mora vse v 1. odstavku 17. člena navedene države obvestiti o naslednjih podatkih:

- a) o podpisih, ratifikacijah in pristopih, opravljenih po določilih 17. in 18. člena;
- b) o datumu uveljavitve te Konvencije v skladu z 19. členom;
- c) o sporočilih in izjavah, sprejetih po določilih 14., 20. in 23. člena;
- d) o odpovedih Konvencije po 21. členu.

25. člen

1. Ta Konvencija, za katero veljajo angleški, francoski, kitajski, ruski in španski tekst za enako avtentične, se deponira v arhivu Združenih narodov.

2. Generalni sekretar Združenih narodov mora overjene kopije te Konvencije poslati vsem državam, ki pripadajo katerikoli od kategorij, omenjenih v 1. odstavku 17. člena te Konvencije.